

Compromís de la ciutat de Barcelona cap a la neutralitat climàtica

Una sòlida i reconeguda trajectòria de lluita pel clima

Barcelona compta amb una llarga trajectòria en l'àmbit de la lluita contra el canvi climàtic. Pel que fa a la mitigació, els seus antecedents es remunten a l'Ordenança Solar Tèrmica, incorporada a l'ordenança general de medi ambient urbà de 1999 i al Pla de Millora Energètica de 2002. Els fets més rellevants van ser el Pla d'Energia, Clima i Qualitat de l'Aire de Barcelona 2011-2020 i l'**Ordenança de Medi Ambient de Barcelona** (2011), que va incorporar com a objectius de política municipal la mitigació del canvi climàtic i l'adaptació als seus efectes, i va regular, entre altres molts temes, la generació solar.

El 2015, en el marc de la COP21 de París, l'Ajuntament va presentar el **Compromís de Barcelona pel Clima** (CBC), promogut per més d'un miler d'empreses, entitats ciutadanes, escoles i institucions vinculades a la xarxa Barcelona+ Sostenible, signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022. Aquesta declaració va reafirmar els compromisos municipals adquirits (Pactes d'alcaldes i alcaldesses per l'energia i per l'adaptació) i va definir el full de ruta de Barcelona. Tres anys després, el Ple del Consell Municipal va aprovar el Pla Clima 2018-2030, coproduït per centenars d'organitzacions de la ciutat, el qual reforçava les mesures climàtiques ja existents i n'incorporava moltes altres. El Pla va obtenir el Premi del Pacte d'alcaldes i alcaldesses a la millor iniciativa d'una gran ciutat.

El 2019 es va constituir la **Taula per a l'Emergència Climàtica**, a la qual hi van participar presencialment representants de més de dues-centes organitzacions. D'aquest procés en va sorgir la Declaració d'Emergència Climàtica (gener de 2020), la qual va suposar un mandat per augmentar l'ambició, concretar, accelerar i reforçar accions ja previstes al Pla Clima, afegint-ne d'altres i interpel·lant les altres administracions competents a fer front a l'emergència climàtica. Es van identificar set canvis de model (urbanisme, mobilitat i infraestructures, energia, economia, consum i residus, alimentació, cultura i educació) i dues adaptacions necessàries les quals, juntament amb les divuit línies d'acció del Pla Clima, donen forma al Pla d'Acció per l'Emergència Climàtica 2030 (PAEC), publicat al novembre de 2021.

A tot això cal afegir-hi que **Barcelona ha estat part activa i fins i tot pionera en les diverses iniciatives de cooperació i de xarxes de ciutats pel clima**. Al novembre de 2021, sent l'alcaldesa de Barcelona vicepresidenta europea del Comitè Directiu global de la xarxa C40, la ciutat es va unir a la "Cities Race to Zero", un compromís per reduir el 50% de les emissions globals de carboni el 2030 i per adquirir únicament autobusos zero emissions a partir del 2025. També es va adherir al compromís "C40 - Fossil Fuel Free Streets", consistent en crear una zona lliure de combustibles fòssils a la ciutat.

Davant del repte climàtic i d'altres reptes urbans complexos, **Barcelona s'ha significat per la voluntat de buscar les solucions en el coneixement científic i en les innovacions tecnològiques i socials, de forma conjunta amb la ciutadania i els seus**

múltiples actors. Són àmpliament reconegudes les seves polítiques per promoure i orientar el model de "ciutat intel·ligent", des d'un enfocament centrat en la generació de valor públic. L'Smart City World Congress de Barcelona, probablement el principal esdeveniment global que s'organitza sobre aquesta temàtica, és fruit d'aquesta vocació.

En aquest context veiem la **Missió europea "100 ciutats intel·ligents i climàticament neutres per al 2030"** com una eina innovadora de política pública que **ofereix a Barcelona l'oportunitat d'augmentar el seu grau de compromís i potenciar la seva acció climàtica**, alhora que actua de motor i exemple per a altres ciutats i territoris en la lluita per la descarbonització.

Objectiu 2030: Aconseguir la neutralitat climàtica

La Llei 7/2021, del 20 de maig, de canvi climàtic i transició energètica assumeix entre els seus objectius mínims per al 2030 una reducció de les emissions pel conjunt de l'economia espanyola de, com a mínim, un 23% respecte a l'any 1990. D'altra banda, la Llei de canvi climàtic de Catalunya 17/2017 estableix que, cada cinc anys, el Govern de la Generalitat ha de presentar al Parlament de Catalunya la proposta d'objectius de reducció de GEI per a la seva aprovació, tenint per això en compte els objectius de reducció fixats per la Unió Europea i la distribució de l'esforç que es fixa per als Estats membres. L'objectiu actual de Catalunya se situa en una reducció del 51% de les emissions respecte a les de 2005 (del 27% respecte a les de 1990).

En l'àmbit local, els compromisos de reducció d'emissions s'han fomentat a través d'iniciatives de cooperació entre ciutats (com el [Pacte Local d'Alcaldes sobre el clima i l'energia](#)), sempre avançades en temps i ambició a l'acció dels Estats. En el cas concret de la ciutat de Barcelona, al novembre de 2015 el Compromís de Barcelona pel Clima, va fixar que la ciutat havia de reduir el 40% de les seves emissions de GEI per càpita per al 2030 respecte a l'any 2005. El 2021, recollint el que s'havia acordat a la Declaració d'Emergència Climàtica, Barcelona es va comprometre en el PAEC a reduir l'any 2030 les emissions de gasos d'efecte hivernacle un 50% respecte a les de 1992¹ i a aconseguir la neutralitat climàtica el 2050.

Al 2023, la participació de Barcelona en la Missió europea '100 ciutats intel·ligents i climàticament neutres el 2030' fa **necessari ajustar a l'alça els objectius de mitigació, aportant major intensitat a les polítiques i major velocitat a les transicions energètiques i climàtiques.** Així, l'Ajuntament de Barcelona assumeix el compromís de treballar amb les administracions i amb el teixit empresarial i social de la ciutat, posant tots els mitjans al seu abast per **assolir la neutralitat de la ciutat en emissions de Gasos d' Efecte Hivernacle (GEI) d'abast 1 i 2 per a l'any 2030.** La intenció és aconseguir una reducció del 80% d'aquestes emissions respecte a les que caldria esperar en un escenari continuista, sense polítiques climàtiques (Business as Usual, BAU) el 2030 (3,87 milions de TM de CO2 equivalent), que difereixen molt poc de les registrades el 2019 (3,82 milions). Perquè un objectiu d'aquesta ambició sigui

---

¹ Tot i que la legislació europea i estatal fa referència a reduccions respecte a l'any 1990, a Barcelona s'ha triat com a referència l'any 1992, ja que aquest va ser el primer any del qual es disposa d'un inventari complet d'emissions.

realitzable, cal que sigui comprès i assumit per la ciutadania, i que trobi complicitat i suport en els governs europeu, espanyol i català.

El compromís de Barcelona se centra en les emissions generades en els sectors clau pel funcionament de la ciutat, que alhora són els principals generadors d'emissions de GEI:

- **Mobilitat i transport**
- **Edificis i entorn construït**
- **Electricitat**
- **Residus**
- **Infraestructura verda i aigua**

Per aconseguir una reducció dràstica de les emissions es forçaran al màxim les palanques de transformació en tots ells, actuant en tot cas amb criteris de justícia climàtica.

A efectes de la Missió, **queden fora del còmput les emissions generades per infraestructures d'abast clarament supramunicipal**, que són objecte de regulacions específiques i que en matèria de reducció d'emissions hauran de complir amb el que estipuli la normativa europea, estatal i autonòmica. Ens referim concretament al Port de Barcelona i a l'Aeroport internacional Josep Tarradellas, situat al municipi del Prat de Llobregat. No obstant això, l'Ajuntament de Barcelona incorpora, en el marc de la Missió, el compromís d'impulsar l'electrificació d'aquests sectors i la reducció de les seves emissions.

Pel que fa a les emissions generades per la producció d'energia elèctrica, **s'assumeix que, d'acord amb els compromisos del Govern d'Espanya i del de Catalunya, el 2030 Barcelona disposarà ja d'un mix elèctric configurat majoritàriament per energies renovables** (amb una contribució, per part de la ciutat de Barcelona, que podria ser d'uns 1.080 MWp). En aquest escenari, la generació d'emissions es reduirà considerablement. La incorporació d'energies renovables haurà de seguir creixent a un fort ritme a la dècada 2030-2040, en bona part per compensar el progressiu tancament de les centrals nuclears.

Les **emissions residuals** previstes per al 2030 es compensaran, **d'una banda, mitjançant l'increment de la infraestructura verda de la ciutat ([Pla Natura 2030](#))**. **Per una altra banda, mitjançant una reducció significativa de les emissions de nivell 3 emmagatzemades en la construcció i en els productes de consum**. Per a això, es desenvoluparan polítiques municipals en el sector de l'alimentació ([Estratègia d'Alimentació Saludable i Sostenible 2030](#)), en la prevenció i reducció de residus ([Pla Residu Zero](#)) i en la construcció i rehabilitació d'edificis. La generalització de materials com la fusta de fonts sostenibles en l'activitat constructiva permetrà, a més, augmentar la capacitat de la ciutat construïda per exercir de dipòsit de carboni. Conjuntament, aquestes mesures donen forma a una estratègia global d'economia circular que s'intensificarà a partir del 2024.

Prioritats i intervencions estratègiques per avançar cap a la neutralitat climàtica

Aconseguir els objectius de la Missió requerirà d'un autèntic canvi sistèmic, capaç de combinar innovacions disruptives en els diferents sectors amb una reducció significativa i estructural de la demanda i el consum d'energia. L'estratègia s'estructurarà al voltant dels cinc sectors que hem identificat com a fonamentals per al funcionament de Barcelona i la seva descarbonització.

Sector del transport

- **Ampliar les infraestructures i serveis de transport públic**, millorant la fiabilitat, competitivitat i capacitat de la xarxa d'autobusos bàsica i de proximitat, concertant amb la Generalitat de Catalunya un increment de l'oferta d'autobús interurbà i la creació de carrils bus a les vies d'accés a la ciutat, completant la xarxa de tramvies, millorant la xarxa de metro, millorant les àrees d'intercanvi en superfície del transport públic, les estacions intermodals i les terminals d'autobús regional i metropolitana i impulsant davant les administracions competents les inversions en rodalies i regionals necessàries per aconseguir un salt de qualitat en el transport públic ferroviari regional.
- **Transformar la trama urbana amb criteris de mobilitat sostenible**, millorant l'accessibilitat i el confort dels desplaçaments a peu (voreres ampliades, mobilitat vertical - escales mecàniques i ascensors -, carrers amb prioritat per al vianant), i proporcionant una infraestructura ciclista segura i de qualitat, així com zones de park&ride, en col·laboració amb altres administracions.
- **Modificar les regles del joc de la mobilitat** a través de mesures com la zona de baixes emissions, la jerarquització de la xarxa viària, l'extensió de l'estacionament regulat a tota la ciutat i per a tots els vehicles motoritzats, la introducció de taxes sobre l'activitat de distribució de mercaderies de les grans plataformes de venda en línia i l'estudi de mesures complementàries com els peatges de congestió.
- **Renovar les flotes de vehicles de transport públic** amb tecnologies baixes en carboni, tendint cap als de zero emissions: flotes de vehicles municipals (incloent els de recollida de residus) autobusos i autocars, taxis.
- **Impulsar el vehicle elèctric** (cotxes, furgonetes i camions, motos, bicicletes, maquinària, etcètera) en l'àmbit privat, mitjançant l'ampliació de la infraestructura de càrrega i bonificacions fiscals en l'adquisició, la recàrrega i l'aparcament.
- **Aplicar l'Estratègia per a la Distribució Urbana de Mercaderies (DUM) 2030**, facilitant la creació d'espais de distribució i recollida fora de la via pública (punts de recollida i centres de distribució urbana de mercaderies), potenciant l'ambientalització de les flotes DUM (inclosa la ciclologística) i aplicant una taxa sobre l'activitat de distribució de les grans plataformes de comerç electrònic.
- Promoure la **reducció de la mobilitat laboral obligada**, a través d'estratègies i plans de mobilitat sostenible d'organitzacions i empreses que normalitzin

pràctiques com el teletreball i les teleconferències.

Sector edificis

- Avançar en el coneixement de **nous sistemes i solucions constructives per afavorir la protecció davant de la calor i la climatització passiva** dels edificis, així com de l'equilibri cost-benefici (econòmic, social i mediambiental) de les diferents opcions de construcció i rehabilitació; el que suposa, entre d'altres coses, monitoritzar energèticament edificis residencials, espais dedicats al sector terciari (comerç, hotels...) i equipaments públics.
- Promoure **canvis en les regles del joc del sector**, mitjançant noves prescripcions tècniques sobre estàndards de confort tèrmic en edificis residencials, un marc regulador per a l'ús de calefacció/climatització en el sector terciari i una ordenança per afavorir les cobertes productives per a edificis de nova construcció, gran rehabilitació i canvi d'ús de l'edifici.
- Promoure, mitjançant comunicació, informació i formació, el necessari **canvi de mentalitat en tots els actors implicats** (promotors, constructors, tècnics, usuaris...), tant en el sector residencial com en el terciari, **respecte al disseny, construcció, usos, manteniment i rehabilitació dels edificis**. Es tracta de promoure una actitud favorable cap a noves formes d'edificació, nous materials i tecnologies afavoridores de la descarbonització, així com la cultura de l'estalvi energètic i el manteniment. En aquesta línia, potenciar els punts d'assessorament energètic, convertint-los en punts d'assessorament climàtic en sentit ampli, així com fomentar l'organització dels propietaris, amb el suport dels administradors de finques, per superar el dilema de l'acció col·lectiva en els immobles de propietat horitzontal.
- **Augmentar els incentius a la rehabilitació** d'edificis per part d'agents privats, mitjançant la reducció i simplificació dels tràmits associats a la mateixa, mecanismes per afavorir el finançament privat de projectes i una oferta adequada de subvencions i bonificacions fiscals, incorporant en tot cas criteris de justícia climàtica.
- **Promoure la innovació**, mitjançant concursos de projectes i reptes focalitzats a buscar solucions constructives eficients i especialment adaptades al clima mediterrani.
- **Promoure la substitució dels equips de climatització** i d'aigua calenta sanitària que utilitzen sistemes de combustió per equips que funcionin amb energies renovables (solar tèrmica, geotèrmia) o equips elèctrics altament eficients (bombes de calor i aerotèrmia). En aquest sentit, donar suport a canvis normatius i de mercat que accelerin el canvi i no permetin la posada en el mercat i instal·lació de nous equips de climatització i ACS amb mecanisme de funcionament que impliqui la combustió.
- Promoure, mitjançant incentius, comunicació i informació, la **renovació dels electrodomèstics i els elements d'il·luminació** per incorporar models d'alta eficiència energètica.

Sector energia

- Incrementar la **infraestructura pública per a la generació i l'ús eficient d'energia**, accelerant la implantació de generació renovable als edificis municipals (equipaments educatius, culturals, esportius, etc.) i a l'espai públic (mitjançant pèrgoles, però també en paviments i infraestructures viàries); creant cobertes i façanes verdes als edificis municipals i impulsant, mitjançant acords amb el sector privat, el desenvolupament de cobertes productives (amb vegetació, plaques solars, cisternes i/o reflectants); desenvolupar i consolidar les xarxes de calor i fred existents i impulsar-ne d'altres.
- **Millorar els incentius per a la instal·lació d'energies renovables** per part dels agents privats, mitjançant normatives específiques (mencionades a l'apartat anterior), la reducció i simplificació dels tràmits associats, mecanismes per a l'atracció de finançament privat en aquest tipus de projectes i una oferta adequada de subvencions i bonificacions fiscals.
- Promoure la **creació de comunitats energètiques**, que incorporin no només edificis residencials, sinó també equipaments i espais dedicats al sector terciari i industrial.

Sector residus

- Potenciar els **productes de proximitat**, el comerç d'ocasió, els mercats d'intercanvi, la distribució a granel i el consum de productes i subministraments provinents de la **revalorització de residus**. Utilitzant per a això espais (tallers de reparació, biblioteca de les coses,..) i esdeveniments específics.
- **Ambientalitzar** festes, fires, congressos i altres **esdeveniments públics**, fent obligatori l'ús de gots i vaixelles reutilitzables.
- Desplegar **sistemes individualitzats de recollida de residus domèstics** i comercials arreu de la ciutat i mecanismes que incentiven la participació en la recollida selectiva de residus.
- Aplicar els **canvis normatius que permetin implantar nous sistemes col·lectius de responsabilitat ampliada del productor** (SCRAP) i impulsar la implantació de sistemes de dipòsit, devolució i retorn (SDDR).
- Arribar a **acords voluntaris amb el sector privat per establir bones pràctiques en la reducció d'envasos**, plàstics d'un sol ús, etc. Assessorar les empreses per facilitar la planificació i implantació d'aquestes mesures.
- **Optimitzar les rutes de transport** per reduir desplaçaments i reduir les emissions generades en la recollida de residus.

Sector infraestructura verda i aigua

- **Incrementar significativament la superfície de la ciutat dedicada a espais verds**, aplicant els criteris de la Carta del Verd i de la Biodiversitat en els projectes de zones verdes i arbrat urbà, prioritzant els llocs amb més dèficit, impulsant els corredors verds urbans (especialment el Ciutadella-Collserola), creant jardins efímers o de temporada (deu a l'any, un per districte), recuperant el Rec Comtal i, més enllà del terme municipal, renaturalitzant el

cabal dels rius Llobregat i Besòs.

- **Augmentar la infraestructura verda als edificis**, promocionant la incorporació de plantes en cobertes, façanes i espais interiors de tot tipus d'edificis, privats i públics, de manera que també es contribueixi a l'eficiència energètica dels mateixos.
- Promoure una **gestió de l'arbrat i de la massa forestal amb perspectiva de canvi climàtic**. Es prioritzaran les espècies d'arbres en funció de la seva resistència a condicions climàtiques extremes, així com de la seva capacitat de proporcionar serveis ecosistèmics, entre els quals la captura de carboni. D'altra banda, els serveis de prevenció i extinció d'incendis posaran l'accent en la protecció de les zones més vulnerables dels barris de muntanya.
- Vetllar perquè a través de la legislació urbanística i dels instruments de planejament supramunicipal, com el Pla Director Urbanístic Metropolità i el Pla del Parc Natural de la Serra de Collserola, **es reguli i es gestioni el territori amb perspectiva de canvi climàtic**, promocionant la creació de corredors verds, les reserves d'espai per assegurar la infiltració d'aigua al subsòl, la protecció de les zones amb risc climàtic i els usos agrícoles a escala metropolitana.
- Produir **coneixement i innovacions aplicades a la gestió de l'aigua** en un context d'escassetat estructural, per guanyar eficiència i crear sistemes alternatius d'abastament (aigua regenerada, captació d'aigües pluvials, ús d'aigües grises, dessaladores...), prioritzant els que siguin de baix impacte en termes de despesa energètica i generació d'emissions.

Cobeneficis: descarbonitzar la ciutat per guanyar qualitat de vida

Els beneficis econòmics directes de la Missió seran molt rellevants a mitjà i llarg termini, però **el retorn complet de la inversió, fins a assolir un balanç financer clarament positiu, només resulta possible quan es tenen en consideració els abundants cobeneficis, socials, econòmics i ambientals, associats a la descarbonització.**

Els cobeneficis són evidents en tots els sectors: **en el transport** (menys contaminació de l'aire per NOx i partícules, la qual cosa suposa una disminució dels problemes respiratoris i les morts per contaminació; menys soroll, la qual cosa redueix els efectes psicoemocionals i de salut relacionats amb això i millora la qualitat de vida; menys congestió, la qual cosa permet guanyar temps vital; millora de la forma física i la salut en general, gràcies a un major ús del desplaçament actiu), **en el sector de l'edificació** (major confort per als habitants dels edificis rehabilitats; reducció dels problemes de salut derivats de males condicions energètiques de les vivendes -fongs per humitats, refredats i pneumònies a l'hivern, cops de calor i dificultats per dormir per les temperatures altes a l'estiu-; disminució de la pobresa energètica; disminució del risc d'incendi per l'ús de brasers i estufes en llars amb pocs recursos econòmics; generació de llocs de treball locals en la rehabilitació d'edificis), **en el sector energia** (menys dependència respecte a combustibles fòssils importats i augment de la sobirania energètica; descentralització i democratització de les infraestructures energètiques, amb major participació dels propis consumidors; creació de llocs de treball locals

directes en la instal·lació i manteniment dels sistemes fotovoltaics i altres fonts d'energia renovable; impuls de la innovació amb el desenvolupament i instal·lació de noves fonts d'energia renovable com la marina o la minieòlica) i en **el sector residus** (estalvi de recursos naturals i d'energia per l'allargament de la vida útil dels productes i per la recuperació de materials mitjançant el reciclatge; reducció de les necessitats associades a la gestió dels residus -transport, ocupació d'espai, energia de tractament i emissions d'incineració-; creació de llocs de treball locals relacionats amb l'economia circular).

Altres cobeneficis estan relacionats amb la transformació del model urbà. L'ampliació de l'espai públic disponible per a la relació, el joc o la contemplació, suposa també una millora de la cohesió social i de la qualitat de vida. I la incorporació de més vegetació a la ciutat significa també una millora de la biodiversitat i de la qualitat de l'aire, a més de reduir l'efecte illa de calor. En conjunt, **els cobeneficis esperats suposen crear un entorn urbà molt més saludable, amb noves oportunitats econòmiques i una millor qualitat de vida, així com una contribució essencial a l'adaptació de la ciutat al canvi climàtic i a la consecució d'una transició energètica justa.**

Principis de l'estratègia de neutralitat climàtica

L'estratègia de Barcelona es basa en 12 principis, dels quals quatre tenen un caràcter substancial, d'orientació dels objectius de l'Acord Climàtic de Ciutat de Barcelona (ACCB), mentre que els vuit restants es refereixen als enfocaments metodològics i les formes de treballar que s'utilitzaran per aconseguir els objectius de l'Acord.

Principis substantius	Principis operatius
1. Concepte integral del desenvolupament sostenible: ambiental, social i econòmic.	5. Disseny i gestió transversal.
2. Enfocament integral de la lluita contra el canvi climàtic: mitigació i adaptació; emissions d'abast 1, 2 i 3.	6. Proximitat.
3. Justícia climàtica local i global.	7. Coneixement i innovació.
4. Planificació democràtica: transparència i participació.	8. Comunicació i formació per al canvi cultural.
	9. Acció municipal proactiva i exemplar.
	10. Enfocament metropolità i cooperació multinivell.
	11. Cooperació entre ciutats i acció municipalista.
	12. Rendició de comptes i avaluació.

Enfocament integral del desenvolupament sostenible

L'Acord Climàtic de Ciutat de Barcelona (ACCB) es planteja des d'un enfocament integrat del desenvolupament sostenible, propi de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides, per la qual cosa es tindran molt en compte els factors socials i econòmics a l'hora de dissenyar les accions per a la descarbonització i avaluar-ne els impactes. En la dimensió social, la prioritat és assegurar la salut i el benestar de la població, considerant especialment la situació de les persones més vulnerables i la preservació de la cohesió social. Els objectius crítics són garantir l'abastiment d'aigua i energia i l'accés als serveis i infraestructures bàsiques. Pel que fa a l'economia, es tindran en compte les repercussions sobre els diversos sectors d'activitat per posar en marxa, quan sigui necessari, accions que redueixin els possibles danys i facilitin l'adaptació als canvis. D'altra banda, s'adoptarà un enfocament proactiu per identificar i aprofitar totes les oportunitats econòmiques que s'obren amb la descarbonització. En aquesta línia, també es reforçarà la formació en sectors com la rehabilitació energètica, la instal·lació i el manteniment de plaques solars, l'alimentació sostenible o la mobilitat elèctrica. Barcelona disposa ja d'un [Full de ruta per a l'economia de la sostenibilitat 2030](#) que recull tots aquests aspectes, apostant per acompanyar les empreses en la transformació dels seus models de negoci, mitjançant l'aplicació de solucions innovadores i la formació i el desenvolupament de noves competències i perfils professionals.

Enfocament integral de la lluita contra el canvi climàtic

Les polítiques per mitigar l'escalfament global no poden obviar l'adaptació al canvi climàtic, que és inexorable i, en bona mesura, ja present a les nostres ciutats. Per això, l'ACCB prioritza els enfocaments i les mesures que permeten avançar, alhora i de

manera sinèrgica, en la mitigació del canvi climàtic i l'adaptació al mateix temps. D'aquesta manera, es promou el benestar de la població durant la transició climàtica i s'equilibren millor les necessitats actuals amb les de les generacions futures. En aquest sentit, les solucions basades en la natura, com l'augment dels espais verds, són especialment útils. A més, l'ACCB obre el focus de la seva acció per reduir, com a mínim en part, les emissions d'abast 3 (són aquelles generades fora de la ciutat per crear productes consumits o utilitzats a la ciutat). Perquè una ciutat neutra en emissions d'abast 1 i 2 però amb elevades emissions d'abast 3 no és sostenible a escala planetària.

Justícia climàtica local i global

La Missió és una aposta per la justícia climàtica entre generacions. L'ACCB busca, a més, una distribució socialment equitativa dels costos i els beneficis, a curt, mitjà i llarg termini, generats pel procés de descarbonització. L'objectiu és que el canvi cap a formes més sostenibles per al planeta no es faci a costa de les oportunitats i la qualitat de vida de determinades persones i grups socials. Això passa per eliminar la pobresa energètica en els llars, garantint que ningú hagi de viure exposat a temperatures que són incompatibles amb la salut. D'altra banda, les innovacions tecnològiques i socials que es vagin adoptant, com la mobilitat elèctrica o l'autoconsum d'energies renovables, han de ser accessibles també als llars vulnerables. Aplicat a escala global, el principi de justícia climàtica comporta el compromís que la neutralitat climàtica no s'assoleixi mitjançant l'exportació d'emissions, així com l'obligació de cooperar amb les ciutats del sud global, buscant un model de desenvolupament just i sostenible.

Planificació democràtica: transparència i participació

L'ACCB haurà de garantir l'accés a la informació climàtica a la població en general, tant la relacionada amb els impactes del canvi climàtic (episodis de contaminació, calor extrem, sequera o pluges torrencials, etc.), com la relacionada amb les polítiques de mitigació i adaptació (cost, resultats, impactes). En aquest punt serà essencial actualitzar i informar periòdicament l'evolució de les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Tota la informació rellevant es publicarà a l'apartat corresponent del web municipal, així com en l'apartat d'estadística i dades obertes.

L'ACCB també assumeix un enfocament participatiu, amb la voluntat d'implicar i corresponsabilitzar tots els sectors de la ciutat. Per desenvolupar-ho, s'utilitzarà l'ampli instrumental de participació ja disponible i es treballarà en projectes col·laboratius de descarbonització (mini-missions). El Consell Ciutadà per a la Sostenibilitat mantindrà un paper clau com a espai permanent de concertació i aprenentatge col·lectiu, complementat amb altres mecanismes i processos, com els pressupostos participatius o les assemblees climàtiques. La plataforma digital Decidim permet articular processos participatius a tots els nivells, oferint un espai molt versàtil per a la participació d'associacions i ciutadans a títol individual, a més de procurar una productiva hibridació entre la participació en línia i la participació presencial.

D'altra banda es donarà suport l'acció autònoma de la ciutadania, expressada a través de la creació de comunitats energètiques o altres mecanismes que puguin empoderar les persones en la transició climàtica. En aquesta línia, l'Ajuntament consolidarà la política d'ajuts econòmics a projectes climàtics promoguts per la societat civil, en els

quals es fomenta la col·laboració entre organitzacions i la coherència amb els acords de l'ACCB. Per aprofitar al màxim aquest potencial, s'oferirà informació clara, accessible i actualitzada sobre les línies de subvenció i, de manera general, sobre totes aquelles propostes que requereixin una participació activa del sector privat i/o el sector associatiu; i s'utilitzaran les plataformes comunicatives municipals per visibilitzar els compromisos, les accions i les bones pràctiques dels diversos actors.

Disseny i gestió transversal

L'Ajuntament disposarà d'un equip específic per impulsar i desenvolupar l'ACCB i s'establiran mecanismes de coordinació interna per garantir la comunicació dels progressos i fer un seguiment dels plans estratègics sectorials vinculants. Per això és essencial dotar l'acord d'una comissió de coordinació i seguiment, de caràcter transversal, formada per representants de totes les gerències municipals i de tots aquells agents del Grup Municipal (organismes autònoms, empreses públiques, etc.) la participació dels quals es consideri rellevant.

Alhora es desenvoluparà un pla de formació interna, amb accions formatives específiques en llocs de treball implicats directament en l'acció climàtica, així com sessions divulgatives i de conscienciació pensades per al conjunt de la plantilla municipal. És fonamental sistematitzar l'ús d'informació climàtica entre els tècnics municipals, habilitar els instruments que permetin compartir el nou coneixement d'una manera efectiva i capacitar les persones per utilitzar-lo (a través de les formacions necessàries, com ara en Sistemes d'Informació Geogràfica -SIG-). Un altre dels temes clau a aprofundir és el dels impactes del canvi climàtic en la continuïtat dels serveis i les infraestructures crítiques de la ciutat.

Mitjançant el PAEC i els compromisos reforçats de l'ACCB, l'Ajuntament desenvoluparà una actuació contundent i sostinguda en el temps, la qual recolzarà el seu compromís amb la descarbonització i contribuirà significativament a accelerar la demanda de tecnologies baixes o nul·les en carboni, impulsant alhora el sector productiu local dedicat a la rehabilitació, electrificació i instal·lació d'energies renovables.

Proximitat

De manera coherent amb el principi de participació, l'ACCB promourà l'enfocament de proximitat en l'acció pel clima. Per ajudar a fer efectiu aquest principi, cada districte disposarà d'un tècnic i d'un equipament municipal de referència dedicat a la sostenibilitat i el canvi climàtic.

S'estudiarà la contribució de cada districte i barri a la generació de gasos d'efecte hivernacle i s'analitzarà com el canvi climàtic els afecta específicament. Es reforçarà la participació del teixit social del territori, a través dels consells de barri i altres mecanismes, en la definició de propostes urbanístiques, de verd i de mobilitat que pal·liïn els efectes del canvi climàtic. També es promourà la creació de xarxes de corresponsabilitat ciutadana i de grups d'acció climàtica a escala de barri, a través dels instruments del Pla de barris i del Pla Natura. En tots aquests casos es treballarà per garantir la participació de les persones vulnerables en els espais i els processos de participació.

Coneixement i innovació

La transició accelerada cap a un model econòmic i social climàticament neutre requerirà millores sistemàtiques i contínues en l'operativa de l'administració i en la forma d'abordar els reptes urbans. Per això, l'ACCB treballarà des d'un enfocament de política pública, obert a l'experimentació i la innovació. L'ecosistema científic i tecnològic de Barcelona té prou potencial per donar resposta a les necessitats de la transició climàtica de Barcelona, i fins i tot per generar coneixement de primer nivell europeu i mundial sobre la matèria.

S'utilitzarà el Pla Barcelona Ciència i altres programes de foment de la innovació per augmentar la investigació bàsica i aplicada sobre el canvi climàtic i les polítiques climàtiques. En aquest àmbit, també té un paper important la participació en projectes del programa Horizon, com ara RESCCUE (sobre com el canvi climàtic afectarà Barcelona), LOCALISED (sobre la generació de models i escenaris de descarbonització adaptats a les ciutats) i SUN4ALL (sobre l'extensió de la generació d'energia local renovable en entorns vulnerables).

Comunicació i formació per al canvi cultural

L'ACCB promourà una estratègia de comunicació ambiciosa i innovadora, acord amb la consideració de la neutralitat climàtica com a objectiu de ciutat. En aquesta línia, es reforçarà el centre d'interpretació sobre l'energia i el canvi climàtic, la incorporació d'informació i debat sobre l'emergència climàtica i els models de futur en la programació cultural, així com la introducció de la temàtica en grans esdeveniments de ciutat i en les festes de barri. També es reforçaran els programes existents de suport a les escoles, entitats i comerços com a espais de consciència i acció climàtica.

Totes aquestes accions estan incloses en el Pla Canviem pel Clima, aprovat per acord de la Comissió de Govern de 2 de febrer de 2023. Aquest té com a missió promoure canvis en la cultura dominant i ajudar a desenvolupar i estendre una nova cultura de sostenibilitat que intensifiqui l'acció climàtica a la ciutat.

En aquest àmbit, també s'estudiaran i aplicaran mecanismes del tipus *nudges*, consistents en petits canvis en el disseny dels incentius que indueixen la ciutadania a actuar de determinada manera, sense prohibir cap opció, corregint biaixos cognitius i valorant la influència del context en el comportament.

Acció municipal proactiva i exemplar

L'ACCB només serà creïble si l'Ajuntament actua de manera coherent i exemplar en la descarbonització dels seus edificis, els seus vehicles i les seves pràctiques en general. El Programa per a un Ajuntament neutre en carboni ha d'aglutinar, potenciar i accelerar les actuacions en curs per reduir les emissions de GEI per part de totes les àrees de l'administració municipal. Es tracta de recopilar projectes i compartir experiències, identificant les barreres a la descarbonització de cada sector i treballant, amb el suport del Programa, en la seva superació.

Enfocament metropolità i cooperació multinivell

L'ACCB està alineat amb el Pla Estratègic Metropolità de Barcelona 2030. Aquest pla, el primer que es dissenya en el marc de la "ciutat dels 5 milions" configurada per la Regió Metropolitana de Barcelona, està estructurat en vuit missions, una de les quals es refereix a l'emergència ambiental i climàtica. Concretament, la missió consisteix en "mitigar els efectes del canvi climàtic i assegurar un hàbitat saludable sobre la base d'una transició justa en el model energètic i la gestió sostenible de recursos". Per a l'any 2030 assumeix el compromís de reduir les emissions de GEI de la regió metropolitana en un 45%.

Partint d'aquest marc comú, s'està treballant per establir els mecanismes de coordinació externa i comunicació necessaris entre les administracions (especialment l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya) per crear sinergies i facilitar l'assoliment dels objectius de l'ACCB.

Cooperació entre ciutats i acció municipalista

L'ACCB es desenvoluparà en estreta col·laboració amb les ciutats europees que participen en la Missió, especialment amb les espanyoles, articulada a través de CitiEs i de la plataforma espanyola de la Missió. Es tracta d'intercanviar bones pràctiques i de dur a terme projectes conjunts que permetin avançar més lluny i més ràpid en els diversos àmbits de la Missió.

També es buscarà la cooperació amb les ciutats del seu entorn metropolità i de Catalunya, amb la voluntat d'ajudar a la descarbonització del territori. En l'àmbit internacional, es consolidarà la participació en organitzacions i xarxes de ciutats com Eurocities, C40 o el Pacte d'Alcaldes i Alcaldesses pel Clima.

Més enllà del fet de col·laborar, el treball en xarxa amb altres ciutats respon a la voluntat d'articular una acció municipalista forta, que ajudi a aconseguir els canvis normatius i de política pública, a nivell europeu, espanyol i català, que es considerin necessaris per assolir la Missió.

D'altra banda, es continuarà promovent la cooperació internacional en clau de justícia climàtica, tant a través de projectes desenvolupats per ONG com en la cooperació directa ciutat-ciutat, prioritzant la regió mediterrània. En aquesta línia també es treballarà per generar coneixement sobre l'impacte de la crisi climàtica en les desigualtats globals, els moviments migratoris (refugiats climàtics) i els drets humans.

Rendició de comptes i avaluació

S'adoptaran metodologies i instruments que permetin calcular, a un cost raonable, tant l'esforç com els impactes de les accions realitzades en el marc de l'acord climàtic. Els indicadors de seguiment de l'ACCB constituïran la base dels informes anuals de seguiment, així com dels treballs d'avaluació que es decideixi dur a terme. A nivell municipal, una de les mesures més rellevants serà la implantació de l'avaluació climàtica dels pressupostos municipals, amb l'objectiu de vincular la despesa als objectius marcats i de quantificar els seus efectes respecte a la reducció d'emissions de GEI i la detecció de possibles bretxes d'emissions que necessitin ser abordades. Les memòries d'activitat de les gerències sectorials i territorials també incorporaran una secció dedicada a l'acció climàtica.

Procés previst per completar, implementar i revisar l'acord climàtic de la ciutat

El **Compromís amb la neutralitat climàtica de Barcelona es desplega a través dels seus annexos** (el Pla d'Accions, el Pla d'Inversions i l'Adhesió d'Organitzacions), que conjuntament configuren l'Acord Climàtic de la Ciutat de Barcelona. En consonància amb la filosofia de la Missió, els annexos es conceben com a **documents oberts, que seran perfeccionats i actualitzats** mitjançant un procés iteratiu de revisió, ajustament i ampliació quan es consideri necessari, sense perdre mai de vista els objectius marcats en aquest document de Compromís.

El mandat sorgit de les eleccions municipals del 28 de maig de 2023 ofereix l'oportunitat de desenvolupar l'ACCB en perfecta alineació amb el pla d'actuació i el pla d'inversions de l'Ajuntament, cercant la col·laboració dels grups polítics presents en el Ple Municipal.

El primer pas serà l'elaboració, entre novembre de 2023 i abril de 2024, d'una **Mesura de Govern (MdG) de Neutralitat Climàtica 2030**, que delimitarà els objectius, les responsabilitats de gestió i els recursos necessaris per encaminar la missió en el període 2024-2027. Paral·lelament es durà a terme l'elaboració, amb participació ciutadana, del **Pla d'Actuació Municipal i el Pla d'Inversions Municipals 2024-2027**, que permetran afinar les accions concretes i les dotacions econòmiques de l'ACCB.

Durant la tardor de 2023 es procedirà a la **recollida sistemàtica de suports i compromisos amb la Missió**, prioritzant les més de 2.000 organitzacions (ONGs, agents empresarials i sindicals, escoles, etc.) que configuren la **Xarxa Barcelona + Sostenible**, en el marc de la renovació del Compromís per la Barcelona Sostenible. Els suports aconseguits, tots ells amb compromisos concrets per part de cada organització, completaran l'annex 3 de l'ACCB. També es formalitzarà el **suport de les institucions polítiques metropolitanes i de Catalunya**.

En concloure tots aquests processos, **al setembre de 2024 es durà a terme la primera revisió i actualització de l'ACCB**, que dotarà els annexos d'un major nivell de solidesa i concreció.

Aquesta primera revisió també tindrà en compte, lògicament, l'orientació de les polítiques climàtiques del **nou Govern d'Espanya i de la nova Comissió Europea**, sorgida de les eleccions al Parlament Europeu previstes per al 9 de juny de 2024. Esperem que totes dues institucions revalidin i amplii el suport a la Missió i a tot el que aquesta suposa.

A partir d'aquest punt, considerant el cicle que estableix cada mandat municipal, preveiem de manera temptativa una segona revisió a la tardor de 2026 (prèvia a les eleccions municipals de 2027) i una tercera a la tardor de 2028 (retroalimentació i ajust amb el Pla d'Actuació Municipal 2028-2031), a més d'un balanç final durant el primer semestre de 2031.

Barcelona, 15 de setembre de 2023

Jaume Collboni Cuadrado
Alcalde de Barcelona